

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Jos Wienen

‘Perspectief op meedoen betekent ook de vrijblijvendheid voorbij’

‘We moeten stevig optreden tegen radicalisering en maatschappelijke apathie. Zorgen dat mensen kunnen meedoen, stevig investeren in de toerusting van mensen én in het stellen van eisen. Als we dat doen, zijn stappen ten goede mogelijk. Dan zijn er overal tekenen van hoop te zien. We moeten, kortom, aan de vrijblijvendheid voorbij zien te komen. Ook inzake de bewaking van de Nederlandse identiteit, die bestaat uit respect voor verscheidenheid, voor de mogelijkheid van participatie, met de daarbij horende rechten en plichten.’

‘Forse economische veranderingen, de ICT-revolutie en de migratiestromen roepen een gevoel van onzekerheid op. In deze tijden van globalisering is alles vloeibaar geworden. Industrieën en winkeliers staan niet als een huis, maar blijken te kunnen omvallen. Ook nationale symbolen blijken niet onaantastbaar te zijn, maar roepen tegenspraak op. De discussie rond Zwarte Piet is daar een voorbeeld van. Gecombineerd met de komst van mensen met een andere culturele achtergrond roept dat gevoelens van onbehagen en onmacht op.’

* * *

‘Maar dat hoeft niet het laatste woord te zijn. Hoopgevend is dat als er ontmoeting is, en er een normale menselijke relatie ontstaat, de verschillen veel minder bedreigend zijn. Dat geldt niet voor iedereen, moet ik er eerlijk-

JOS WIENEN (1960)

Burgemeester van Haarlem en onder meer voorzitter van de asielcommissie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en redactievoorzitter van *Bestuursforum*.

heidshalve bij zeggen, maar ik zie dat wel heel vaak.’

‘Dat neemt niet weg dat er enorme risico’s zitten in de manier waarop we de samenleving hebben ingericht. Het gaat dan niet zozeer om het asieldebat, maar bijvoorbeeld om problemen onder jongens binnen gezinnen uit met name de Marokkaanse gemeen-

schap. We zien dat die moeite hebben om zich het hier geldende waarden-en-normenpatroon toe te eigenen. Dat moeten en kunnen we niet negeren; de vrijblijvendheid moet ervanaf.’

‘Ik denk dat we hard werk moeten maken van integratie, zowel voor ingezetenen als voor nieuwkomers. Iedereen moet in de gelegenheid worden gesteld om mee te doen. We hebben ons veel te makkelijk neergelegd bij de enorme werkloosheidscijfers. We zouden ook niet moeten accepteren dat van sommige groepen asielzoekers negentig procent in een uitkeringssituatie terechtkomt en dat de route naar werk voor sommige migrantengroepen uitermate ingewikkeld is.’

* * *

‘Er is echter ook een andere kant. Ik hoorde onlangs een gesprek op de radio over problemen in het Westland: er zijn bedrijven die dreigen om te vallen omdat daar minder Poolse werknemers naartoe komen. Men zoekt nu mensen uit weer andere landen, omdat werkloze Nederlanders voor dit werk allang niet meer te porren zijn.’

‘Er zijn gelukkig hoopvolle illustraties te geven van waar het statushouders door een juiste aanpak wel lukt om te participeren. Neem het volgende voorbeeld: een groep statushouders wordt gehuisvest in een verzorgingshuis, krijgt intern een opleiding en kan in de zorg gaan werken. Je ziet de mensen opbloeien, en je ziet dat er contacten ontstaan met Nederlanders. Zo’n aanpak is kansrijk en loopt echt geweldig goed.’

‘Het verschil in perspectief en levenslust tussen zij die meedoen en mensen die aan de kant staan is onaanvaardbaar groot. De benadering van inactieven moet daarom over de hele linie veel actiever worden. We moeten eisen stellen aan iedereen. Het is simpel. Als

je in deze samenleving wilt meedoen, moet je de handen uit de mouwen steken.’

* * *

‘Wat ik hoopgevend vind, is dat de Nederlandse identiteit is opgebouwd uit respect voor verscheidenheid. We hebben nooit een eenvormige identiteit gehad. Nederland heeft altijd fundamenteel van elkaar verschillende groepen gekend, geworteld in tolerantie voor verschillende levensovertuigingen c.q. geloofsachtergronden, zonder dat het hierin naïef was. Ik vind in dit verband de verwijzing naar het ontstaan van de Nederlandse staat, de Nederlandse opstand en de Unie van Utrecht, instructief. In de Unie van Utrecht werd letterlijk gesteld dat “de tolerantie er moest zijn voor de katholieken, tenzij zij zich vijanden toonden”.’

‘Laat een ding vandaag de dag helder zijn: er kan en mag geen ruimte zijn voor radicale groepen. Niet dus voor de radicale islam, die zelf geen verdraagzaamheid kan en wil opbrengen. Dat laten bestaan, is vragen om problemen. Zo’n visie op de samenleving staat vijandig op de onze en daar moeten we zonder meer paal en perk aan stellen. De in onze Nederlandse geschiedenis en traditie gewortelde tolerantie vraagt om een actieve verdediging. Zo’n verdediging gaat op het scherpst van de snede, want voor je het weet ben je zelf onverdraagzaam in naam van de verdraagzaamheid. En ja, dat is lastig en precair. Het vraagt om een voortdurende balanceract. Maar één ding staat vast: bedreigingen van de rechtsstaat, zowel van binnenuit als van buitenaf, kun je niet op hun beloop laten vanwege het feit dat het om gecompliceerde vraagstukken gaat.’

door Jan Prij